EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.5.30.
COM(2012) 326 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Szlovákia 2012. évi nemzeti reformprogramjáról

és a Szlovákia 2012–2015 közötti időszakra vonatkozó stabilitási programjáról szóló tanácsi véleményről

{SWD(2012) 326 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Szlovákia 2012. évi nemzeti reformprogramjáról

és a Szlovákia 2012–2015 közötti időszakra vonatkozó stabilitási programjáról szóló tanácsi véleményről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására[2],

tekintettel az Európai Parlament véleményeire[3],

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

(1) Az Európai Tanács 2010. március 26-án jóváhagyta az Európai Bizottság „Európa 2020” elnevezésű, a foglalkoztatást és növekedést célzó új stratégia elindításáról szóló javaslatát, amely stratégia a gazdaságpolitikák fokozott összehangolása révén azokra a kulcsfontosságú területekre összpontosít, amelyeken fellépésre van szükség annak érdekében, hogy Európa növelhesse a fenntartható növekedés és a versenyképesség területén rejlő lehetőségeit.

(2) A Tanács 2010. július 13-án elfogadta a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló ajánlást (2010–2014), 2010. október 21-én pedig elfogadta a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló határozatot[4], melyek együtt alkotják az „integrált iránymutatásokat”. A

---

1 HL L 209., 1997.8.2., 1. o.
2 COM(2012) 325 final.
3 P7_TA(2012)0048 és P7_TA(2012)0047.
4 A Tanács 2012. április 26-i 2012/238/EU határozata.

tagállamok felkérést kaptak, hogy nemzeti gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukban vegyék figyelembe az integrált iránymutatásokat.

(3) A Tanács 2011. július 12-én ajánlást fogadott el Szlovákia 2011. évi nemzeti reformprogramjáról, valamint véleményt nyilvánított Szlovákia 2011–2014 közötti időszakra vonatkozó, aktualizált stabilitási programjáról.

(4) A Bizottság 2011. november 23-án elfogadta a második éves növekedési jelentést, amely az Európa 2020 stratégiára épülve elindítja az előzetes és integrált gazdaságpolitikai koordináció második európai szemeszterét. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2012. február 14-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést[5], amelyben Szlovákiát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.

(5) 2012. március 2-án az Európai Tanács elfogadta a pénzügyi stabilitást, a költségvetési konszolidációt és a növekedés előmozdítását célzó prioritásokat. Hangsúlyozta, hogy differenciált és növekedést elősegítő költségvetési konszolidációt kell végrehajtani, helyre kell állítani a gazdaságnak történő hitelnyújtás normál feltételeit, ösztönözni kell a növekedést és a versenyképességet, kezelni kell a munkanélküliséget és a válság társadalmi következményeit, valamint korszerűsíteni kell a közigazgatást.

(6) Az Európai Tanács 2012. március 2-án arra is felkérte az Euró Plusz Paktumban részt vevő tagállamokat, hogy vállalásaikat kellő időben nyújtsák be ahhoz, hogy azokat stabilitási vagy konvergenciaprogramjukba, valamint nemzeti reformprogramjukba beépíthessék.

(7) Szlovákia 2012. április 30-én benyújtotta a 2012–2015 közötti időszakra vonatkozó stabilitási programját, valamint 2012. évi nemzeti reformprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

(8) A 2012. évi stabilitási program 1466/97/EK tanácsi rendelet szerinti elemzése alapján a Tanács úgy véli, hogy a programban szereplő költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. Az lényegében összhangban van a Bizottság 2012. évi tavaszi előrejelzésével, bár az utóbbi némileg magasabb reál GDP-növekedést feltételez 2012-ben. A programban körvonalazott költségvetési stratégia kifejezett célja az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása. Az ennek elérését szolgáló közbülső lépés a 2012. évi költségvetés szigorú végrehajtása és az államháztartási hiánynak a GDP 3 %-a alá történő csökkentése a túlzott hiány korrekciója tekintetében a Tanács által meghatározott határidőig, 2013-ig. Az államháztartási hiánycél 2013-as, tervek szerinti elérése azonban kudarcot vallhat. A program az egyensúlyközeli költségvetésről a GDP 0,5 %-át kitevő strukturális deficitre módosította a középtávú költségvetési célkitűzést, amelyet a program időtartama alatt előreláthatóan nem ér el az ország. Az új középtávú célkitűzés megfelelően tükrözi a Stabilitási és Növekedési Paktumban meghatározott követelményeket. Az (újraszámított) strukturális költségvetési egyenleg[6] alapján az

[5] COM(2012) 68 final.

[6] A Bizottság szolgálatai által a programban megadott információk alapján a közös módszertannak megfelelően újraszámított, egyszeri és ideiglenes intézkedésektől mentes, ciklikusan kiigazított egyenleg.

átlagos éves költségvetési kiigazítás eléri a GDP 1,3 %-át a 2010 és 2013 közötti időszakban, ami jóval meghaladja a Tanács által ajánlott, szükséges értéket, míg a fennmaradó költségvetési kiigazítás némileg hátrébb tolódik, 2013-ra. A 2013. évi referenciaértékek elérését kockázatok övezik, mivel a javasolt bevételi intézkedések elmaradhatnak a céltól, nehéznek bizonyulhat egyszerre végrehajtani valamennyi kisebb léptékű intézkedést, és Szlovákia esetében már korábban is többször előfordult a hiánycélok utólagos, felfelé történő módosítása. Emellett a további átfogó kiadáscsökkentő intézkedések középtávon fenntarthatatlannak bizonyulhatnak. 2014–2015 tekintetében az átlagos éves költségvetési kiigazítás a GDP 0,3 %-a, ami elmarad a középtávú célkitűzést még el nem ért országoktól elvárt 0,5 %-os GDP-arányos kiigazítástól. Mindamellett a program szerint az állami kiadások növekedése – figyelembe véve a diszkrecionális bevételi intézkedéseket – a program távolabbi éveiben összhangban van a Stabilitási és Növekedési Paktumban meghatározott kiadási referenciaértékkel. Az államadósság jóval a GDP 60 %-a alatt marad. Bár Szlovákia elfogadta a Költségvetési Tanács felállításáról szóló jogszabályt, a testület még nem jött létre, és nem került elfogadásra a kiadási plafont szabályozó jogszabály sem.

(9) Tekintettel a további kiadásalapú konszolidáció lehetőségének csökkenésére, valamint arra, hogy a konvergencia folytatását az oktatás, az innováció, a közlekedési infrastruktúra és hasonló kulcsfontosságú területeken végrehajtott beruházásokon keresztül támogatni kell, mód van az adóalap szélesítését, az adókikerülés korlátozását, az adózási fegyelem javítását célzó intézkedések elfogadására a rövid távú növekedési kilátások sérelme nélkül. Az Európai Unió egyik legnagyobb hozzáadottértékadó-hiányának felszámolása jelentős további bevételeket hozhat. Mozgástér mutatkozik továbbá a növekedést legkevésbé érintő adókból, például az ingatlanadóból és a környezetvédelmi adókból származó bevételek növelésére. A munkajövedelmek hatékony adóztatása az egyes foglalkoztatási típusok esetében eltérő. Ez ösztönzi a rugalmasabb foglalkoztatási megoldások terjedését, ami rövid és hosszú távon is kedvezőtlenül hat az államháztartásra.

(10) Szlovákia csak részben oldotta meg az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, mivel nem hajtotta végre a nyugdíjrendszer felosztó-kirovó pillérének tervezett átalakítását. Intézkedések történtek ugyanakkor a tőkefedezeti nyugdíjpillér életképességének növelésére. Mindazonáltal a bizonytalan jogi környezet és a múltban végrehajtott gyakori jelentős módosítások nem elhanyagolható mértékű alkalmazkodási költségeket okoztak, és bizonytalanságot hoztak létre a tőkefedezeti pillérben.

(11) Nem történtek számottevő intézkedések a munkanélküliség problémájának kezelésére. Tovább kell javítani az aktív munkaerő-piaci intézkedések hatékonyságát, és bővíteni kell a foglalkoztatási szolgálatok kapacitását. Intézkedéseket kell elfogadni az időskorúak és a nők munkaerő-piaci részvételének növelése érdekében, különösen a gyermekgondozás feltételeinek javításán keresztül. Az összes kötelező befizetést tartalmazó adóteher továbbra is viszonylag magas az alacsony jövedelműek esetében, és a munkát keresők egy része kevés ösztönzést kap arra, hogy a szociális segélyeket alacsony jövedelmű munkára cserélje.

(12) Csupán korlátozott intézkedések történek az oktatási és képzési rendszer alacsony színvonalának emelésére. Az ifjúsági munkanélküliség magas szintjének csökkentése érdekében késedelem nélkül el kell fogadni és végre kell hajtani az Ifjúság Cselekvési

Tervet a Szlovákia–Bizottság közös cselekvési csoport ifjúsági munkanélküliségről szóló következtetéseivel összhangban, és meg kell kezdeni a szakképzés és felsőoktatás reformját. Elfogadásra került az egész életen át tartó tanulás korszerűsített stratégiája. Nem történtek azonban intézkedések a magasabb aktivitási ráta biztosítása érdekében.

(13) A társadalom peremére szorult közösségek, például a romák jórészt kiszorultak a munkaerőpiacról és az oktatási rendszer főáramából, és jelentős kihasználatlan munkaerő-piaci potenciált jelentenek a szlovák gazdaság számára. E probléma orvoslása érdekében Szlovákiának fokoznia kell a társadalom peremére szorult csoportok eredményesebb oktatására irányuló erőfeszítéseket és a felnőtt korúak reintegrációját célzó törekvéseket.

(14) Szlovákia jelentősen javította a közbeszerzési szabályozás és az igazságszolgáltatás átláthatóságát, bár a bírósági eljárások továbbra is hosszadalmasak és költségesek. A közintézmények általános minősége és kapacitása ennek ellenére továbbra is gyenge. Hiányzik a közigazgatás stratégiai megközelítése, a közigazgatásban túl gyors a munkaerő rotációja, és nem elégséges a kapacitásépítés mértéke, ami akadályozza a szakpolitikák kialakítását és végrehajtását, valamint a közszolgáltatások teljesítését.

(15) Szlovákia számos kötelezettségvállalást tett az Euró Plusz Paktum keretében. A 2011-ben előterjesztett vállalások és az ezek végrehajtására irányuló intézkedések a foglalkoztatás növelésére, a versenyképesség fokozására, az államháztartás fenntarthatóságának javítására és a pénzügyi stabilitás erősítésére irányulnak. A Bizottság értékelte az Euró Plusz Paktum keretében tett vállalásokat. Az ajánlás figyelembe veszi ennek az értékelésnek az eredményeit.

(16) Az európai szemeszter keretében a Bizottság elvégezte Szlovákia gazdaságpolitikájának átfogó elemzését, és értékelte a stabilitási programot, valamint a nemzeti reformprogramot. Figyelembe vette nemcsak a programok Szlovákia fenntartható költségvetési és társadalmi-gazdasági politikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy a jövőbeli nemzeti döntéseknél az uniós szempontok beépítésével kell megerősíteni az Európai Unió átfogó gazdasági kormányzását. A Bizottság európai szemeszter keretében megfogalmazott ajánlásait az alábbi, (1)–(7) ajánlások tükrözik.

(17) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta Szlovákia stabilitási programját. Véleményét[7] mindenekelőtt az (1) ajánlásban foglaltak tükrözik,

AJÁNLJA, HOGY Szlovákia a 2012–2013 közötti időszakban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. A túlzott hiány tartós megszüntetése és a túlzotthiány-eljárás keretében elfogadott tanácsi ajánlásokban meghatározott strukturális kiigazítás érdekében 2012-ben hozzon további intézkedéseket, 2013-ban pedig határozza meg a további szükséges intézkedéseket. Hajtson végre célzott kiadáscsökkentést a növekedést elősegítő kiadások megőrzése mellett, és fokozza a közkiadások hatékonyságának növelése

[7] Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

érdekében tett erőfeszítéseket. Ezt követően tegyen megfelelő strukturális kiigazítási erőfeszítéseket a középtávú célkitűzés felé tett elégséges haladás és ezen belül a kiadási referenciaérték betartása érdekében. Gyorsítsa fel a Költségvetési Tanács felállítását, és fogadja el a kiadási plafonra vonatkozó jogszabályokat.

2. Javítsa az adózási fegyelmet, különösen a hozzáadottértékadó-beszedés hatékonyságának javítása révén; csökkentse a különböző foglalkoztatási típusok esetében a munkavégzést terhelő adók tekintetében fennálló torzulásokat; az ingatlanadót tegye függővé az ingatlan piaci értékétől; támaszkodjon erőteljesebben a környezetvédelmi adókra.

3. Folytassa a felosztó-kirovó nyugdíjpillér kiigazítását, mindenekelőtt az indexálási mechanizmus módosításával, a nyugdíjkorhatár és a várható élettartam közötti közvetlen kapcsolat megteremtésével és a demográfiai változásokat tükröző fenntarthatósági tényezőnek a nyugdíjszámítási képletbe történő beépítésével. Biztosítsa a tőkefedezeti pillér stabilitását és életképességét.

4. Fokozza az állami foglalkoztatási szolgálatok adminisztratív kapacitását az aktív munkaerő-piaci intézkedések célirányosságának, előkészítésének és értékelésének javítása érdekében, személyre szabottabb foglalkoztatási szolgáltatásokat biztosítandó a tartósan munka nélküli fiatalok, az idősebb munkavállalók és a nők számára. Biztosítsa gyermekgondozási létesítmények rendelkezésre állását. Csökkentse az alacsony jövedelműek adóterheit, és módosítsa a juttatások rendszerét.

5. Fogadja el és hajtsa végre az Ifjúsági Cselekvési Tervet, különös tekintettel az oktatás és a szakképzés minőségét és munkaerő-piaci relevanciáját érintő intézkedésekre, ideértve a tanulószerződéses gyakorlati képzési rendszer bevezetését. A minőségbiztosítás és az eredményorientáltság megerősítésével javítsa a felsőoktatás minőségét.

6. Lépjen fel aktívan a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok, így a romák oktatáshoz és iskoláskor előtt oktatáshoz való hozzáférésének és oktatása minőségének javításáért. A munkaerő-piaci aktivitást célzó intézkedések, célzott foglalkoztatási szolgáltatások, második esélyt nyújtó oktatás és rövid ciklusú szakképzés révén biztosítsa a felnőtt korúak munkaerő-piaci reintegrációját.

7. Erősítse meg a közszolgálat minőségét, egyebek mellett az emberi erőforrások hatékonyabb kezelése révén. Csökkentse tovább a bírósági eljárások időtartamát, és erősítse meg a Közbeszerzési Hivatal mint független testület szerepét.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről
az elnök